

Språkvårdaren:

Vbl. 24.10.61

En mö, flera mör

1

Skall det heta *hälsa välkommen* eller *hälsa välkomna*?

— Det beror på sammanhanget. Om uttrycket användes utan att man nämner, vem som hälsas välkommen, säger man så här: *Värden hälsade välkommen*. Om däremot det sägs ut, vem man riktar välkomsthälsningen till, heter det *välkommen* eller *välkomna*, beroende på om en eller flera avses: *Ordföranden hälsade hedersgästen välkommen*. *Han hälsade gästerna välkomna*.

2

Skall man säga *ställa sig förståelsefullt* eller *förståelsefull till något*? — Det heter t. ex. *ställa sig välvillig, förståelsefull, kylig* (osv) *till något*, och därav följer att det heter: *De ställer sig förståelsefulla till saken*.

3

Hur skall man uttala ordet *mör* (flertal av *mö*)? — Det är en gammal tvistefråga. Normalt

uttalas i Finland och norra och mellersta Sverige öppet *ö* före *r* (i rikstalspråket), t. ex. i *smör* och *höra*. Vid ordet (flera) *mör* uppstår emellertid en konkurrens mellan denna regel och inflytandet från entalsformen *mö*, som givetvis har samma slutna *ö* som *hö*. Faktiskt är bägge uttalen, således *mör* med slutet *ö* som i *mö* och *mör* med samma *ö* som i *smör*, godtagna. I allmänhet anses dock det slutna *ö* vara bättre, och det är klokt att undvika ett mycket öppet *ö* i *mör*. — Ordet *mö* hör ju inte till det vanliga, men det förekommer inte sällan i sånger, och t. ex. i en körsång kan det vara bra att bestämma sig för det ena eller andra uttalet, snarast enligt min mening det slutnare.

4

Hur förvärvar man statens språkintyg? — Det finns olika slag av statliga språkintyg. Det svåraste provet avser fullständig kunskap i finska eller svenska. Det kan endast avläggas inför

Se sidan 3

1967. 24/10
67

Språkvårdaren ...

Forts. från sid 2

en nämnd i Helsingfors, och för det fordras en svår översättning till det språk man vill förvärva intyg i och samtal med nämndens medlemmar. I huvudstadstidningarna ingår ibland notiser om att prov kan avläggas ett bestämt datum och om att anmälan skall göras. De mindre språkintygen gäller god förmåga att begagna svenska eller finska i tal och skrift eller nöjaktig förmåga att förstå språket. Sådana prov kan avläggas inför enskilda medlemmar av nämnden. Dessa kallas adjungerade ledamöter. Prov i finska kan i Österbotten avläggas för lektor Kerttu Ylitalo i Gamlakarleby. Den motsvarande befattningen i Vasa är enligt Statskalendern 1967 vakant (jurister kan dock avlägga prov för hovrättsrådet Paavo Alkio). Prov i svenska kan i Vasa avläggas för lektor Valdemar Nyblom eller för rektor Birgit Sovelius, i Gamlakarleby för lektor Armida Piirainen.

5

Heter det *en slags fisk* eller *ett slags fisk*? — Eftersom det heter *ett slag*, är *ett slags* det korrekta uttrycket.

På grund av påverkan från *en sorts* har dock *en slags* blivit vanligt (liksom å andra sidan *ett sorts*), men *ett slags* är att föredraga — Svensk handordbok be-tecknar »en slags» som möjligt, men rekommenderar »ett slags».

6

Hör ordet *sits* i betydelsen »hippa» till högspråket i Sverige eller är det en finlandism? — Det

är avgjort en finlandism. Det egendomliga är emellertid att ordet *eftersits* om ett »nachspiel» är fullt gångbart åtminstone i skånskt tal.

Flertal av ordet *sits* skall helst lyda *sitsar*. I betydelsen »hippa», som alltså är finländsk, synes dock *sitser* vara vanlig.

CARL-ERIC THORS.